

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

529. An dentur plures reservationes clausæ in corpore juris, & quænam illæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 528. An reservatio dicenda sit favorabilis, an odiosa?

Respondeo: in hoc non convenire Auctores; nam primò docet Gonz. *ad reg. mens. s. 6. proem. n. 6.* apud Castrop. *p. 15. n. 5.* reservationes pro singularibus personis, vel de singulari beneficio facta per modum legis generalis, qualis est, quæ continetur in corpore juris, & regulis Cancell. utpote reducens provisionem beneficiorum ad suum primævum statum seu naturam (quæ est, ut Papa solus illam haberet, & ex ejus concessione alii inferiores) quæque inducta est ad vitandas fraudes (quæ facilius contingunt in provisionibus Ordinariorum, de quo vide Lott. *l. 2. q. 36. n. 16.* & quem refert Rebus. *in pr. tit. requisita ad bonam collationem. n. 63.*) & in favorem clericorum pauperum, & personarum bene meritaram, quibus Papa beneficia reservata conferre intendit (et si præter mentem Papæ quandoque, rariùs tamen, contingat ea obvenire indignis, non tantùm beneficiari, sed & vivere, ut Lott. *loc. cit. n. 17.* & ipsè Papa Pius II. *in opuscul. de moribus German.*) hinc inquam, favorabilem esse.

2. Secundò omnem reservationem tam clausam in corpore juris, quàm extra, odiosam esse, & restringendam, docent Gl. *in c. presenti. v. finitur. de off. leg. in 6. Navar.* & alii, quos citant & sequuntur Castrop. *loc. cit. Garc. p. 5. c. 1. n. 67.* citans insuper Bellam. *de permutat. benef. p. 3. q. 1. & conf. 34.* (qui expressè id quoque ait de reservationibus motu proprio factis.) Cassad. *de reserv. decisi. 3. n. 6.* & plures alios. Ratio illorum est, quòd reservatio omnis detrahat ordinaria potestati, & juribus Ordinariorum: quod ita urget Castrop. concessio facta Episcopis de conferendis beneficiis suæ diæcesis est favorabilis, utpote potestas data, non cuilibet personæ in particulari, sed omnibus ratione officii & muneris, quod exercent, adeoque derogatio hujus potestatis, veluti debita & naturalis, censeri debet odiosa. Nec obstat, quòd reservationes generales sint per modum legis, cum lex etiam odiosa esse possit, dum nimirum diminuit jus quæsitum alterius. Neque urgeat, reservationem latam ad vitandas fraudes, personarumque pauperes & bene meritas providendas; cum rigor vel favor legis non desumatur ex fine legislatoris, cum is debeat semper esse utilitas reipub. sed ex fine intrinseco ipsius legis, quæ, si respectu obligatorum per illam contineat odium & rigorem, semper absolute odiosa est, & non favorabilis. Idem ex mente aliorum tradit Lott. *imprimis l. 3. q. 12. n. 48. & seq.* ubi ait: Ordinarii nimis seridè reputant reservationes, etiam generales, sibi esse præjudiciales, ideòque facillè ipsos provisores Apostolicos habent usque adeo exosos, ut plerumque contra eos diversas consueverint technas ordiri, dum alios intrudunt, intrusosque fovent, prout hunc perversum morem notarunt Vitalm. Rebuffi, &c. *l. 2. q. 32. n. 101.* ubi: reservationes sunt odiosæ: ubique exclamant Doctores, & propterea in eis sit stricta interpretatio.

3. Tertio nihilominus ipsè ex suo *l. 2. q. 26. n. 19.* ait: minimè sequendum eorum judicium, qui arbitrati sunt, reservationes esse odiosas, quasi detrahentes Ordinariorum potestati: id enim si de reservationibus generalibus intelligatur, & non referatur ad expectativas implicitas propter votum captandæ mortis, esse prorsus erroneum; eò quòd per reservationes non auferatur potestas Ordinariorum, sed simplex ejus usus, ut Lott. *ibid. n. 13.* fiat

que id ipsum citra cujusquam injuriam, cum jus conferendi in Papa originetur, & in alios ab ipso diffundatur. Lott. *n. 14.* adeoque dum reservat, seu sibi soli habet & servat potestatem conferendi, eodem modo, quo fuit ab initio, non tam auferat, seu detrahat, quàm cesset potestatem in alios diffundere, quemadmodum, ut dictum supra ex eodem Lott. *n. 15.* nil magistratui à se electo detrahit princeps, dum vellet ipsè munus judicandi obire. Et dato, statim à principio fuisse hanc potestatem per Papam diffusam in omnes Episcopos, & ubicunq; agitur de revocatione factæ concessionis, materiam non posse separari à quadam odiositate; advertendum tamen, diffusionem illam non fuisse factam in gratiam ipsorum Episcoporum (prout est de ratione beneficii principis respicere bonum & favorem personæ, cui confertur) sed in gratiam ipsius Papæ diffundentis, ac propterea non excedere formam simplicis mandati, quod in articulo revocationis perpetuò est expositum nutui mandantis. Eadem astruit *l. 2. q. 6. à n. 7.* ubi, et si agat *de reg. 9. Cancell.* rationem tamen dat unversalem, dum ait: regulam esse favorabilem, & non odiosam, cum Papa rationem & causam illius refert ad favorem pauperum & bene meritaram; eò quòd ad judicandum, num aliqua dispositio sit odiosa, an favorabilis, attendi non debeat id, quod consequitur, sed id, quod principaliter intenditur, ut declarat Bartol. *in l. qui exceptionem, de condict. indeb.* Neque etiam dici posse, reservationes partim continere odium, nempe respectu Ordinariorum; partim favorem, respectu nimirum clericorum pauperum, & bene meritaram, ut sentire videtur Gonz. *cit. s. 6. n. 45.* dum dari nequit in jure concursus odii & favoris in eadem constitutione, eò quòd ratio legis perpetuò unica est, nempe utilitas & bonum commune, in quo aliud inveniri nequit, quàm favor simpliciter, ut rectè & fuse Soto *de justitia l. 1. q. 1. a. 2.* licet enim ex parte materiæ proxima considerari possit favor aut odium, ita ut cessante eo favore vel odio personæ, cessare etiam colligatur ipsa lex, quatenus tamen lex ipsa tendit in ultimum & nobiliorem finem suum, aliud in ea considerari nequit, quàm purus & simplex favor propter commune reipub. bonum, in quod ille etiam, si favor five odium proxima materiæ redundat, ut optimè Suar. *de legibus l. 1. c. 8. à n. 10.* ita Lott. *cit. q. 26. à num. 9.*

PARAGRAPHVS III.

De reservatione clausâ in corpore juris.

Questio 529. Num dentur plures reservationes clausæ in corpore juris, quàm una, & quænam illa?

Respondeo: verisimilius est, reservationem clausam in corpore juris esse tantùm unicam; nimirum quæ habetur in *cap. licet. & cap. presente. de prob. in 6.* & est de beneficiis vacantibus in Curia, seu apud Sedem, Castrop. *loc. cit. n. 4.* citans Glossatorem in *reg. cancell. 35. vers. item queritur. & reg. 62. ad finem.* Azor. &c. contra Æn. de Falcon. & Millem. nam quæ ab illis afferuntur ex Extravagantibus, reputantur extra corpus juris; præterquam quòd reservatio contenta in *Extrav. Ex debito.* & ad

& ad regimen. temporaria sint, seu ad vitam Pontificis statutis: contenta in *Extrav. execrabilis*. non est nuda reservatio, sed privatio beneficii, & illius reservatio ob delictum. Quod dicitur ab iis de beneficiis devolutis ob negligentiam collatorum, hæc non tam jure reservationis, quam devolutionis conferuntur. Quod de beneficiis litigatorum *ex cap. 1. & 7. ut lite pendente*; hæc reservata non sunt, cum lite finita, Ordinarii ea providere possint, & lite durante suspendatur eorum provisio. Quod de beneficiis exemptis & Papæ subjectis *ex c. mutationes. 7. q. 1. c. licet. & c. inter. de translatione Episcopi. &c.* hæc providentur, non jure reservationibus, sed jure ordinario Papæ, uti & ab eo providentur beneficia constituta in Urbe Romana, quæ quia ab aliis à Pontifice provideri nequeunt, non est opus reservatione, utpote quæ solum est ad excludendam aliorum provisionem; ita *Castrop. loc. cit.* per hoc autem, quod dicat, constitutio *c. licet.* & reservatio per eam inducta præ ceteris reservationibus referatur in *Extrav. ad regimen*, quæ *Extrav.* consuevit semper innovari per regulas Cancell. per hoc inquam, non fit, quod minus ea reservatio maneat clausa in corpore juris, retineatque suum robur, cum remedium extra ordinem superinductum remedio juris communis illud non solvat, sed magis corroboret. *Lott. l. 2. q. 27. n. 43.*

Questio 330. Ratione hujus reservationis, quid veniat nomine Curie Romanae & Sedis Apostolicæ, & quam beneficia dicantur vacare apud Sedem Apostolicam, vel in Curia Romana?

Respondeo de utroque revideri posse, quæ, ubi de collatione Ecclesiarum parochialium agebatur, dicta sunt aliàs *ex Lott. l. 2. q. 27.* Quibus addendum breviter, quod Sedes Apostolica seu Curia Romana (hæc enim quantum spectat ad præsentem materiam reservationum, idem sunt, & pro eodem sumuntur, ut dictum ibi & *Castrop. loc. cit. p. 16. n. 2. citans Gonz. gl. 5. §. 1. n. 1.*) censetur esse, ubi Pontifex sedet, & assistit gubernaturus Ecclesiam, ut *Castrop. vel melius, ubi Papa cum Cancellaria sua, aliisque tribunalibus, Officialibus & Consiliariis suis, quos ad regimen Ecclesiæ adhibet, subsistit, ita ut Curia Apostolica tunc propriè, & juxta communem modum loquendi censetur transferri, non quando Papa aliò recreationis, vel negotii alicujus causâ ad modicum recedit, sed ubi cum Papa transferuntur Cancellaria, tribunalia, ejusque Consiliarii Cardinales, ibique censetur remanere Curia, ubi illa manent, et si Papa moretur ad tempus alibi: quemadmodum Curia regia ibi est, ubi Rex est, non tantum cum suis aulicis, sed cum suis Consiliariis, qui ejus lateri assistunt, ut consulant ei in regni totius negotiis; eaque transferri tunc dicitur tantum, ubi Consilia & tribunalia regia transferuntur, et si Rex aliò vadat, *Garc. p. 5. c. 1. à n. 389. Pirh. ad tit. de præb. n. 334. & alii ex Covar. 99. præb. c. 4. n. 10.* quemadmodum etiam Abb. & Tiraq. apud *Garc. loc. cit.* Romam dicunt, ubi est Papa, subintelligendo nimirum, ut *Garc. unâ cum Curia sua modo jam explicato.**

2. Proinde jam quò ad effectum reservationis beneficiorum, de quibus textus in *c. licet. & c. præsentis. de præbend. in 6.* ea solum intelligantur vacare apud Sedem Apostolicam, seu in Curia Romana,

quæ vacant ibi, ubi Pontifex explicato modo existit, vel etiam ubi existunt Cancellaria, tribunalia & ordinarii Papæ Consiliarii, Papæ alio digresso, vel in locis loco, ubi est Curia, vicinis inter duas dictas legales, quarum qualibet 20. leucas, seu milliaria italica, hoc est, mille passus complectitur, quamvis, ut dictum aliàs *ex Lott.* plures perperam velint ea dicenda vacare apud Sedem Apostolicam, quæ vacant in locis dictis per obitum possessoris; illa vacare in Curia, quæ vacant ibidem, etiam modo alio, puta, per privationem, resignationem, &c. Hinc

Questio 331. An omnis reservatio consurgens ex vacatione apud Sedem Apostolicam, vel in Curia Romana, clausa sit in corpore juris, hoc est, comprehensa in dicto c. licet. & c. præsentis?

Respondeo negativè; de sola enim vacatione in Curia, vel apud Sedem, quæ fit per obitum, loquuntur dicti textus; quorum proinde dispositio propter ejus singularitatem ad alios casus, nimirum ad beneficia alio modo vacantia in Curia non est extendenda. *Lott. cit. q. 27. à num. 28.* per quod tamen non negatur, beneficia vacantia apud Sedem alio modo, quam qui contingit per obitum, reservata esse (sic enim beneficium vacans per resignationem factam in manibus Papæ, verè vacat in Curia, ut *Jo. Andr. Anchar. &c. apud Lott. n. 33.* & est reservatum; non tamen est reservatum per reservationem clausam in corpore juris, sed per appositionem manus Papæ. Idem est, dum vacat per privationem factam in Curia; ibi enim vacat, ubi quis privatur beneficio, juxta regulam datam à Rota *decis. 35. de præb. in antiq. Lott. n. 30.* nam & illud reservatum est vi *Extrav. ad regimen. de præb. inter communes*; non autem reservatione clausa in corpore juris, cum nulla alia reservatio clausa sit in corpore juris, quam quæ inducta est per dictum *c. licet. 2. de præb. in 6.* in illo autem non continetur reservatio vacantium aliter, quam per obitum.

Questio 332. An igitur, dum Papæ non translata Curia alio abeunte recreationis, vel negotiationis alicujus causâ, beneficiatus aliquis moritur ibidem apud Pontificem, aut in vicinia ad duas diebus, beneficium illius sit reservatum, tanquam vacans apud Sedem Apostolicam, seu Curiam Romanam?

Respondeo: tamen spectando tantum dictos textus *c. licet. & c. præsentis.* non fit reservatum quæ tale; siquidem vi dictorum textuum dici non possit vacare apud Sedem aut in Curia, dum vacat in loco, ubi Papa solum existit transeunter absque Cancellaria sua &c. veruntamen positâ & receptâ Constitutione Pauli III. 36. & Clem. VIII. 74. negari non debet, beneficium, etiam tali loco vacans, ubi Papa existit transeunter, reputari vacans apud Sedem, & eodem modo, ac si Romæ vacaret, existente ibidem Papæ, reservatum esse; expressè namque in ordine ad reservationem dictorum beneficiorum declaravit Paul. III. in illa sua Constitutio. 36. dum Papa digreditur aliò, unam eandemque Curiam Romanam existere & ceteri in Urbe, & ubi Papa est, sive locum, ubi tunc degit Papa, unâ cum loco, in quo remanere Cancellaria, Audientia causarum & literarum Apostolicarum,

tri-